

Spørgsmaal under meget nøje og alvorlig Overvejelse og fremkomme med et Forslag til dets Løsning.

Vi staar i en Overgangstid, og det er givet, at Erhvervene maa forberede sig paa den Tid, der kommer. Det forekommer mig, naar jeg ser paa Erhvervene, at man maa sige, at Handelen egentlig er paa den sikre Side. Vinding og Tab er Købmandens Vilkaar, men i det længe Løb er det alligevel saaledes, at Handelen altid har Fortjeneste, hvad enten Varerne er dyre eller billige. Jeg skønner derfor ikke, at Handelen som Erhverv er vanskeligt stillet. En anden stor Erhvervsgren, Skibsfarten, har jo tjent umaadeligt, kan man vel gerne sige, under disse Forhold. Selskaberne har haft god Lejlighed til at styrke deres fremtidige Stilling i meget høj Grad; de staar derfor godt rustede til tage Konkurrencen op i den kommende Tid. Og det er dog kun faa Selskaber, der har likvideret og delt Fortjenesten. Ser man paa Industrien, har denne i Virkeligheden ogsaa tjent godt baade ved Salg til Udlandet og til Hjemmemarkedet. Industrien har saa at sige været ene om Hjemmemarkedets Forsyning og har kunnet tage gode Priser, thi dette Erhverv har ikke været prisreguleret saaledes som Landbruget. Men Industrien har naturligvis sin Fremtid liggende i det usikre, dens Stilling vil i høj Grad være afhængig af, hvordan Fremtidens Toldpolitik bliver, og det ligger ganske i det skjulte. Landbruget har derimod ikke i den Grad økonomisk kunnet underbygge sin Stilling som de andre Erhverv. Medens Skibsfarten har gjort gode Forretninger, og Industrien stærkt har udviklet sit Arbejde og sit Erhverv under Krigen, idet den foruden at forsyne Hjemmemarkedet, som den er blevet ene om, har haft en betydelig Eksport til høje Priser, er det gaaet stik modsat for Landbruget.

Landbrugets Eksport er under de herskende Forhold tvunget saa langt ned, som det ikke har været i de to sidste Menneskealdre. Landbruget har haft gode Indtægter, siger man, man kan ogsaa udtrykke det saaledes: Landbruget har faaet mange Penge frigjort. Dette er imidlertid sket gennem den betydelige Reduktion af Besætningerne, som det har

været nødvendigt at foretage; men disse Penge skal være disponible, naar vi igen kommer under normale Forhold og Landbruget skal gaa tilbage til normal Produktion. Det Beløb, her er Tale om, kan neppe anslaaes til mindre end op imod en halv Milliard, og disse Penge figurerer som en Indkomst for Landbruget og bliver beskattet som saadan, men i Virkeligheden er det Penge, som Landbruget vil være nødt til at anvende for atter at bringe Besætningerne op til den normale Højde. Landbruget har ingen kunstig Beskyttelse og ønsker heller ikke nogen saadan. Landbruget maa tage Verdensmarkedets Priser for sine Produkter og saa klare sig, som det kan, og om det kan. Staten kan ikke holde et Erhverv som Landbruget oppe ved Understøttelse eller Undtagelseslove. Den kommende Tid kan blive en haard Skole for det danske Landbrug, men der er intet, der saaledes fremmer Arbejdsmodet og Energien som dette, at det gælder om at holde eget Hjem oven Vand. Landbruget har i disse Aar afleveret sin Avl, sine Produkter til Maksimalpris, men vi kan ikke vente at faa fastsat Minimalpris, naar Tilbageslaget kommer og vi skal til at konkurrere med Afgrøder fra Jord, som er langt mere frugtbar end vor Jord og langt billigere at forrente end den danske Jord. Derimod maa vi have Lov at vente, at Staten ikke vil lægge Landbruget Hindringer i Vejen, naar vi stræber at dygtiggøre os til den kommende Konkurrence gennem et Arbejde for Forædling af vore Produkter, hvad enten det gælder Planter eller Dyr. Der er Mulighed for, at der kan oparbejdes et Marked for dansk Frø i Udlandet, lad os da ikke ødelægge den Mulighed enten ved en smaalig Prisreguleringspolitik eller paa anden Maade.

Danmarks Landbrugskonsulent i Rusland mener, at der i dette Land sikkert vil blive store Muligheder for Afsætning af vore Produkter og da navnlig af Avlsdyr, naar Folket efter Krigen rejser sig igen. Det regner vi med fra Landbrugets Side og fortsætter derfor Arbejdet paa Forædling og Forbedring af vore hjemlige Racers Udvikling baade med Hensyn til Brugsdyr og med Hensyn til Avlsdyr. Hele det Arbejde, der er gjort paa dette